

15. Labai smarki audra pietiniuose šalies rajonuose liepos 1 d.

Birželio paskutinėmis dienomis Lietuvoje fiksuoti rekordiniai karščiai – birželio 27 d.– liepos 1 d. buvo registruota kaitra. Tuo metu virš Atlanto vandenyno susiformavo ciklonas, kurio centras mėnesių sandūroje judėjo per Norvegijos jūrą, o jo šaltasis banguotas atmosferos frontas driekėsi už mūsų šalies ribų. Birželio 30 d. ties Prancūzija susidarė palankios sąlygos vienai minėto banguotojo fronto daliai pradėti vystytis į nedidelį cikloną. Jis keliavo per Vokietiją ir Lenkiją, o liepos 1 d. pasiekė Lietuvą. Šis nedidelis ciklonas ir su juo susijęs šaltasis atmosferos frontas lėmė karščio bangos pabaigą.

Liepos 1 d. prieš frontą kai kuriuose pietiniuose ir pietrytiniuose rajonuose dar laikėsi labai šilta oro masė: daug kur oro temperatūra pakilo iki 30–32 °C, o pajūryje ir Žemaitijoje tądien oras sušilo iki 24–28 °C. Iš vakarų plūstant vėsesniam jūrinės kilmės orui, susidarė ryškus oro masių kontrastas, todėl antroje dienos pusėje formavosi aktyvūs kamuoliniai lietaus debesys. Šis veiksnys kartu su aukštais atmosferos būvio nepastovumo parametrais ir palankiu paros metu lėmė stichinio meteorologinio reiškimo – labai smarkios audros – susiformavimą pietiniuose šalies rajonuose.

Liepos 1 d. pavojingi lietūs, per 12 val. ar trumpesnį laikotarpį pasiekę pavojingo meteorologinio reiškimo kriterijų, lydimi perkūnijų, fiksuoti Kazlų Rūdos AMS – 27,2 mm, Alytaus AMS – 24,4 mm (per valandą, tarp 19 ir 20 val., iškrito net 18,6 mm lietaus), Birštono AMS – 23,7 mm, Prienų AMS – 23,6 mm, Elektrėnų AMS – 20,8 mm ir Kalvarijos AMS – 17,2 mm. Šią dieną fiksuoti ir smulkios krušos atvejai: 15 val. 55 min. Alytaus r., Vangelonyse, 16 val. 15 min. Lazdijų r., Noragėliuose, ir 16 val. 17 min. Alytaus r., Dauguose. Pavojingas škvalas stebėtas Lazdijų AMS – 15,6 m/s ir Varėnos AMS – 15,7 m/s. Didžiausias poveikis fiksuotas Alytaus, Varėnos ir Šalčininkų rajonuose: buvo užlietų gatvių, nulaužtų ir išverstų medžių, sutriko elektros tiekimas. MTG palydovo vaizde 15 val. virš Pietų Lietuvos matomos aktyvių debesų kepurės ir ties pietrytiniais rajonais besiformuojantys nauji konvekciniai debesų židiniai.

